

El sector terciari

La terciarització de l'economia espanyola i catalana

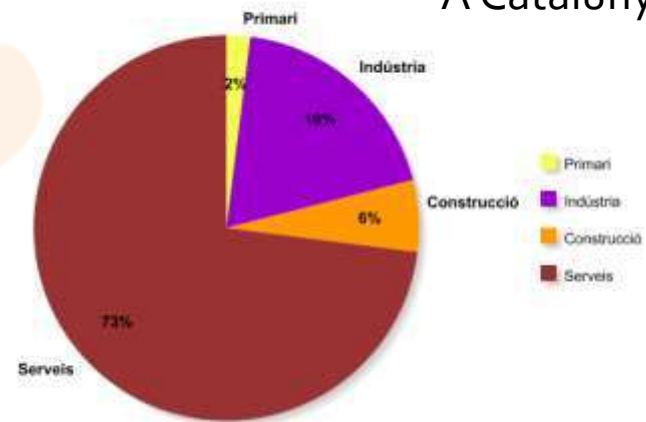
El Sector terciari

• Definició

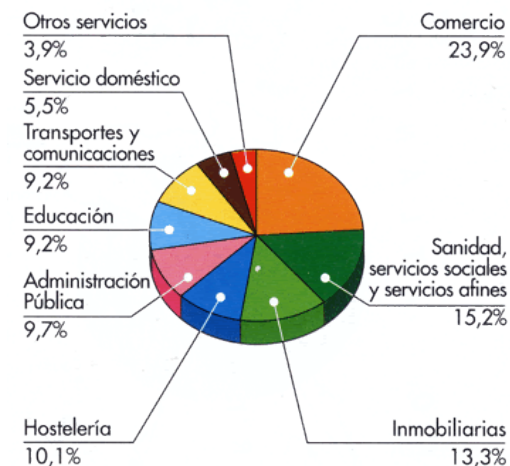
És el que reuneix totes les activitats econòmiques que no produeixen béns materials. Ofereixen serveis a la societat.

Actualment es parla també del sector terciari clàssic i del sector quaternari.

A Catalunya

A Espanya

SELECTIVITAT ONLINE

Centre d'estudis Progressa

El Sector terciari

- Trets generals

- El sector terciari és un dels indicadors de nivell de desenvolupament dels països.
- Depèn del desenvolupament industrial que necessita els serveis.
- La mà d'obra passa als serveis gràcies al progrés tecnològic.
- “L' outsourcing”: creixement d'activitats terciàries.
- No sempre increment terciari vol dir: desenvolupament econòmic.

SELECTIVITAT ONLINE

Centre d'estudis Progressa

selectivitat.io

El Sector terciari

- Causes de la terciarització
 - Canvis en els processos productius.
 - Globalització i internacionalització.
 - La societat de consum i de benestar.

El Sector terciari

- **Classificació**

- Serveis a la empresa.
- Serveis de distribució.
- Serveis Socials.
- Serveis al consumidor.

El Sector terciari

La terciarització de l'economia espanyola

- Ha tingut diverses etapes:
 - **1959-1975** : El creixement va ser de un 37,8%.
 - **1975-85**: 50,6% de població ocupada en el terciari.
 - **1985-2007**: Creix terciari i decreix secundari.
 - **Des del 2008**: Primari: 3,9%, secundari: 27,6% i terciari: 68,5%.

El Sector terciari

La terciarització de l'economia espanyola

- Causes:
 - Progressiva industrialització
 - Augment del turisme.
 - Increment del nivell de vida de la població.
 - Augment de la taxa d'activitat femenina.
 - Creixement del servei públic.
 - Serveis a les empreses.

El Sector terciari

Distribució del sector terciari a Espanya

- Distribució:

- Als anys 1960, només Madrid.
- Al 1983 : Andalusia, Balears, Canàries, Catalunya, Madrid i Múrcia
- En l'actualitat: totes les comunitats estan terciaritzades.

SELECTIVITAT ONLINE

Centre d'estudis Progressa

selectivitat.io

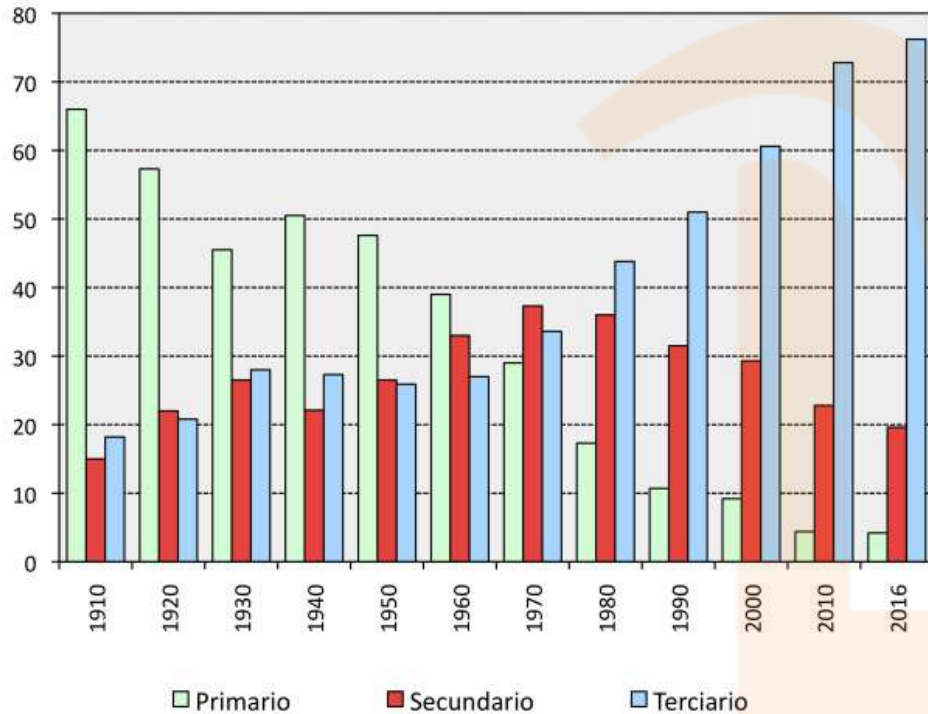
El Sector terciari: El comerç

- **Definició:**

- És el conjunt d'activitats que tenen com a objectiu intercanviar béns i serveis.

- **Característiques:**

- Concentració de la demanda en zones poblades.
- Internacionalització activitats comercials.
- Noves tècniques comercials.
- Concentració en grans companyies.

SELECTIVITAT ONLINE

Centre d'estudis Progressa

El Sector terciari: El comerç

- Tipologia:

- Comerç Interior: es desenvolupa dins de les fronteres d'un estat.
- Comerç Exterior o Internacional: Intercanvi de béns i serveis entre diferents països del món.
- Mecanismes de control:
 - . Institucions: (OMC), creixement constant.
 - . Blocs comercials: Mercats comuns, Agrupacions comercials i Àrees de lliure comerç.

WTO OMC

SELECTIVITAT ONLINE

Centre d'estudis Progressa

El Sector terciari: El comerç

- El comerç Interior a Espanya:

- . Les àrees més importants: Madrid, Barcelona, València, Sevilla, Alacant, Màlaga, Múrcia, Bilbao, Saragossa i Granada.
- . Protestes amb la Llei del comerç 1996.
- . Llei d'horaris comercials al 2004.
- . Llei del comerç per adaptar-se a directives comunitàries al 2009.

- El comerç Exterior a Espanya:

- . Espanya comercia dins la UE el 70% de les seves exportacions i el 59% de les importacions.
- . La Balança comercial espanyola es caracteritza per un saldo negatiu.

El Sector terciari: El comerç

- El comerç a Catalunya:

- És la primera Comunitat Autònoma de l'Estat en aquest sector, seguida de Madrid.
- La forma predominant d'empresa són les PIME.
- Més del 65% de l'activitat comercial s'ubica a Barcelona.
- En els darrers anys: Els Centres comercial guanyen protagonisme, distribució en poques empreses, noves formes de venda i resorgeix el comerç de proximitat.
- L'associació patronal de PIME a Catalunya s'anomena PIMEC.
- La balança comercial catalana també és deficitària.
- El comerç exterior s'ha orientat cap als països europeus.
- Un dels reptes a superar del comerç català es relaciona amb la globalització.

SELECTIVITAT ONLINE

Centre d'estudis Progressa

El Sector terciari: El comerç

- El sistema financer:

- És el format pel conjunt d'instruments(banca pública i privada, borsa, mercats...) que fan possible la producció, distribució i consum de béns.
- A Espanya : grup Santander Central Hispà i grup Bilbao Biscaia Argentària.
- A Catalunya: Caixes d'estalvi que s'han hagut de fusionar i convertir-se en Bancs.

El Sector terciari: El turisme

- Definició :

- És una de les principals font d'ingressos i treball de molts països: hostaleria, transport, agències de viatge, restauració, etc.
- Turista: és aquell que es desplaça per un període de més de 24 hores, i que inclou pernoctació fora de casa.

- Classificació:

- Tipus d'activitat: Cultural, ecològic, enoturisme, turisme religiós, rural, de salut, esportiu, de sol i platja, de neu, de negocis, de ciutat.
- Característiques dels turistes: Juvenil, de la tercera edat, familiar, de grup, de masses, de minories.
- Lloc d'origen: nacional o estranger.

El Sector terciari: El turisme

Termes romanes

- Història :

- A l'edat antiga: Grecs (Olimpíades) i romans (les termes) donaven gran importància al oci.
- A l'edat mitjana: pelegrinatge.
- A l'edat moderna: Peregrinacions i viatges de joves nobles.
- A l'edat contemporània: revolució del transport -viatges amb ferrocarril i vaixells de vapor
 - 1841 (es crea la primera oficina de viatges)
 - entre 1950 i 1973 (boom turístic)

SELECTIVITAT ONLINE

Centre d'estudis Progressa

 selectivitat.io

El Sector terciari: El turisme

- Causes del augment del turisme :
 - Augment del temps lliure(oci).
 - Creixement de rendes.
 - Millores de transports.
 - Necessitat de conèixer altre parts del món.
 - Liberalització de circulació de persones.

El Sector terciari: El turisme

- La indústria del turisme :
 - La indústria turística es troba en expansió (turisme de masses-tour operadors).
 - Agències majoristes intermediàries (entre establiments turístics i àgencies minoristes).

El Sector terciari: El turisme

- Grans àrees de distribució del turisme al món :
 - Europa
 - El carib
 - Xina i el sud-est asiàtic
 - Oceania i arxipèlags del pacífic i el nord d'Àfrica.

SELECTIVITAT ONLINE

Centre d'estudis Progressa

 selectivitat.io

El Sector terciari: El turisme

- El turisme a Espanya :

- L'any 2015 la visiten 64 milions de turistes.
- Durant als anys 50 i 60 el turisme va esdevenir un fenomen de masses.
- Espanya s'especialitza en el turisme de sol i platja.
- Actualment es potencia un turisme de més poder adquisitiu : cultura, natura, gastronomia...

El Sector terciari: El turisme

- El turisme a Espanya :

✓ Hi ha 4 zones turístiques:

- La Mediterrània
- Els dos arxipèlags
- La zona interior
- La zona Nord

✓ Actualment el turisme estranger és el 2/3 del volum del moviment turístic.

El Sector terciari: El turisme

- El turisme a Catalunya :

- És la zona d'Espanya amb més importància turística.
- Hi contribueixen : L'atractiu natural, cultural, situació geogràfica i activitat econòmica.
- Grans esdeveniments internacionals (Jocs Olímpics, Forum...).
- Hi ha 2 grans zones turístiques: Costa Brava i Costa Daurada.
- En els darrers anys destaquen altres zones: Pirineus, Comarques d'interior o creuers(Barcelona).
- Tendències principals: Creixement demanda turística, augment nombre d'allotjaments, diversificació oferta, àrees de baix cost, millora d'equipaments, formació professional, marca Barcelona.

SELECTIVITAT ONLINE

Centre d'estudis Progressa

selectivitat.io

El Sector terciari: El turisme

- Classificació del turisme a Catalunya :

Marques turístiques: Són àmbits del territori que comparteixen unes característiques comunes i un determinat tipus d'atractiu, xarxa d'equipaments i serveis turístics.

SELECTIVITAT ONLINE

Centre d'estudis Progressa

El Sector terciari: El turisme

- Turisme sostenible

- Conferència de Davos (Suïssa)2007: Segona conferència Internacional sobre el Canvi Climàtic i Turisme:

-El Clima és un recurs essencial per el turisme.

-El turisme de negocis i recreo seguirà sent fonamental per a l'economia mundial.

-És necessari adoptar mesures polítiques que fomentin el turisme amb urgència.

- El sector del turisme ha de respondre al canvi climàtic i reduir la seva emissió de gasos efecte hivernacle.

SELECTIVITAT ONLINE

Centre d'estudis Progressa

 selectivitat.io

El Sector terciari: El transport

- Una xarxa de comunicacions ben desenvolupada és cabdal per l'economia d'un país.
- A partir de la Revolució industrial hi ha també la revolució del transport.
- En diferenciem tres: transport terrestre, aeri i marítim.
- Diferències entre :

Comunicació: posar en relació llocs diferents amb canals o vies de comunicació.

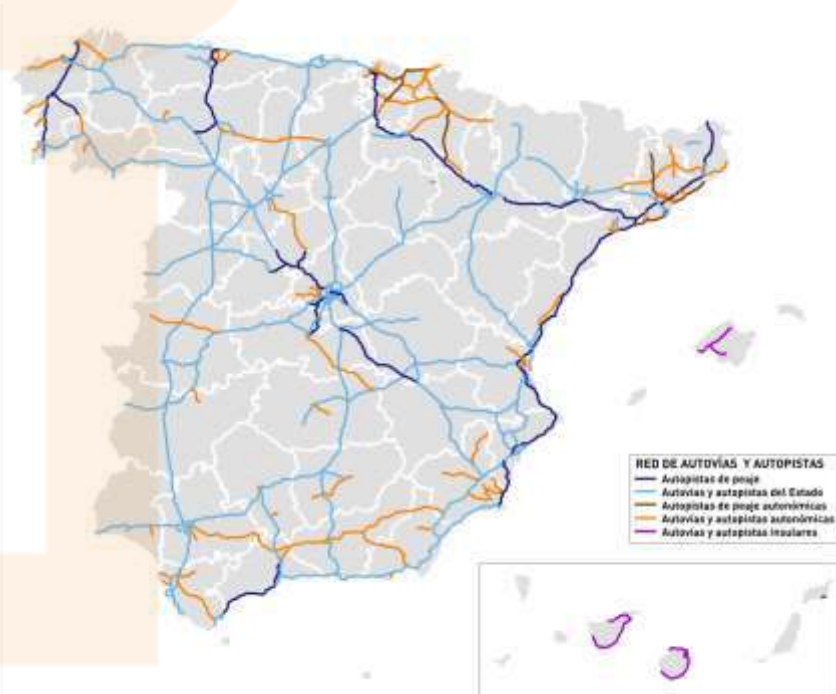
Transport: Traslladar persones o mercaderies d'un lloc a l'altre.

El Sector terciari: El transport

El transport terrestre a Espanya

- El transport per carretera: 90% passatgers i 80% de mercaderies que es desplacen per Espanya.
- Preeminent
- Estructura radial
- 2 tipus de vies:
 - Xarxa de carreteres de l'estat
 - Xarxa secundària de carreteres
- Titularitat de les vies: 16% Estat, 43% C. Autònomes, Diputacions provincials i Ajuntaments.
- Xarxa autopistes.
- MOPU (1984).
- PEIT (2005).
- Parc automobilístic.

El Sector terciari: El transport

El transport terrestre i la integració europea

- Els Pirineus són un obstacle per unir per transport terrestre.
- Passos de muntanya tortuosos.
- Només bona comunicació amb Irún i La Jonquera.
- Afecta a tota la normativa europea relativa a transport per carretera.
- Fons de Cohesió (Espanya els deixa de rebre).

El Sector terciari: El transport

El transport terrestre i la integració europea catalana

Es troba a la cruïlla de dos grans corredors:

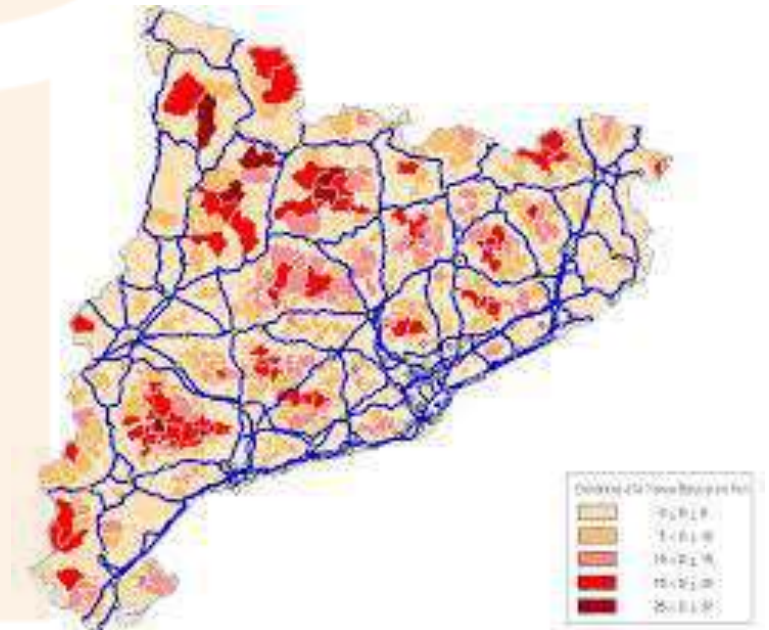
- La Diagonal europea
- El corredor Nord-Sud.

El Sector terciari: El transport

El transport terrestre a Catalunya

- El Pla d'infraestructures del transport de Catalunya 2006-2026, és el que defineix la xarxa viària per a Catalunya.
- Traçat radial amb centre a Barcelona.
- Densitat de tràfic més alta és a Barcelona.
- Tres Eixos: Transversal, Llobregat i Mediterrani.
- La Generalitat amb el seu: Pla Logístic de Catalunya, ha definit tres grans àrees: Àrea Metropolitana de Barcelona, Plataforma de l'Eix transversal, Plataforma del Camp de Tarragona.

SELECTIVITAT ONLINE

Centre d'estudis Progressa

El Sector terciari: El transport

El transport ferroviari espanyol

- El transport ferroviari és el segon en importància a Espanya.
- Més del 90% de la xarxa pertany a ADIF.
- Disposa de tres amplex: Ample espanyol, Via estreta i Ample europeu.
- El ferrocarril es divideix en diferents xarxes:
 - Penetració, Regionals, Urbanes i d'alta velocitat.
- AVE: d'Alta velocitat Espanyola, és un servei comercial de trens de Renfe Operadora. Té tres línees: Barcelona- Madrid, Madrid-Sevilla, Madrid-València.

SELECTIVITAT ONLINE

Centre d'estudis Progressa

 selectivitat.io

FGC

Ferrocarrils
de la Generalitat
de Catalunya

El Sector terciari: El transport

El transport ferroviari català

- La primera línia de trens de la Península va ser: Mataró – Barcelona en el 1848.
- Actualment Catalunya té ferrocarrils espanyols (RENFE) AVE i de la Generalitat de Catalunya (FGC), rodalies i Metro (FMB).
- Serveis rodalies des de 1 de gener de 2010 es traspassen a Generalitat de Catalunya.

SELECTIVITAT ONLINE

Centre d'estudis Progressa

 selectivitat.io

El Sector terciari: El transport

El transport marítim espanyol i català

- El Transport marítim és més de mercaderies i combustibles. El de passatgers són de distàncies curtes i de luxe.
- Hi ha dos tipus: Fluvial i Marítim.
- Hi ha 44 ports a nivell estatal.
- A Catalunya (47 ports) i dos grans ports que depenen de l'Estat.(Barcelona i Tarragona).
- El port d'Algesires , Barcelona i Palma de Mallorca destaquen per desplaçament de viatgers a curta distància.
- Navegació fluvial(Sevilla fins a desembocadura Guadalquivir)

El Sector terciari: El transport

El transport aeri espanyol

- En el Transport aeri el més rendible és el transport de passatgers.
- És el més important en transport de viatgers a mitja i llarga distància.
- AENA gestiona 47 aeroports.
- Aeroports més importants: Madrid, Barcelona, Palma, Màlaga, Gran Canària i Tenerife

SELECTIVITAT ONLINE
Centre d'estudis Progressa

El Sector terciari: Els serveis socials

El Benestar Social

Conjunt de factors que participen en la qualitat de vida de la persona i que fan que la seva existència posseeixi tots aquells elements que donen lloc a la tranquil·litat i satisfacció humana.

- Els Bàsics són:
 - L'educació
 - La sanitat
 - Les pensions, subsidis, serveis administratius...

El Sector terciari: Serveis socials

Serveis Socials bàsics a Espanya

- **L'educació:** ocupa a Espanya 600.000 persones. $\frac{3}{4}$ parts treballen en centres públics.
- **La sanitat:** Ocupa més de 400.000 persones .

SELECTIVITAT ONLINE

Centre d'estudis Progressa

 selectivitat.io

El Sector terciari: R + I +D i Comunicacions

- La societat de la informació ve de la mà de la revolució tecnològica: informàtica , electrònica i telemàtica.
- Hi ha els mitjans de comunicació: Tradicionals i Telemàtics.

SELECTIVITAT ONLINE

Centre d'estudis Progressa

 selectivitat.io

El Sector terciari: R + I +D i Comunicacions

CATALUNYA

RÀDIO

Espanya i els mitjans de comunicació de masses

- A Espanya estem a la cua d'Europa en quant a lectors de premsa .
- Fins al 1990 la televisió era monopoli estatal.
- Estem en procés d'apagada analògica.
- La radio manté una bona audiència.

El Sector terciari: R + I +D i Comunicacions

La recerca i el coneixement

- S'utilitzen les inicials R+I+D : Recerca, desenvolupament i innovació tecnològica.
- Hi ha uns indicadors per mesurar l'esforç en innovació: Despesa en R+D, formació de la població i esforç de les empreses.
- Segons aquests indicadors Catalunya està a la posició 86 de l'índex europeu, d'entre 206 regions.

